

Editörden

Allah'a hamd, Rasûl'üne salat u selam olsun. *UMDE Dini Tetkikler Dergisi* elinizdeki ilk sayı ile yayın hayatına girmiş bulunuyor. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi online süreli yayını olan *UMDE*, yılda iki kez -31 Temmuz ve 31 Aralık- yayımlanacak ulusal hakemli bir dergidir. Adını, sözlükte "dayanak, asıl/temel, kaynak" anlamına gelen *umde* sözcüğünden alan dergimiz, özelde İslam ilimleri genelde ise dinî ilimler alanında ilmî hassasiyetle üretilen özgün araştırma makaleleri, çeviriler, tanıtım yazıları (kitap, makale, tez, proje, sempozyum ve konferanslar), eleştirel metin çalışmaları ve benzerlerini yayınlamayı amaçlar. Bu sayede problemlere çözüm arayışlarını ortaya koyan ve uygulanabilir yaklaşımlara sahip zihin açıcı çalışmaları ilgilileriyle paylaşma fırsatına sahip olacağız.

UMDE'nin bu ilk sayısı, dergimizin fakülte adına sahibi dekanımız Prof. Dr. Zülfikar Durmuş'un takdim yazısıyla başlamaktadır. Ardından beş adet araştırma yazısı yer almaktadır. İlk yazımız, Prof. Dr. Zülfikar Durmuş ve Arş. Gör. Dr. Ramazan Meşe imzasını taşıyan "Birgivi'nin *El-Avâmil* Adlı Eserinin Nahiv İlminin Öğretimindeki Yeri ve Önemi" başlıklı yazıdır. Yazarlarımız, XVI. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin ilim, kültür ve

sanatta zirveye ulaştığı dönemde yaşamış bir âlim olan İmam Birgivî'nin *el-Avâmil* adlı eserini, içerik dil ve üslup özellikleri bakımından detaylı bir şekilde analiz etmekle birlikte, bu eserin nahiv öğretimindeki yöntem ve önemini değerlendirmiş, klasik nahiv kitapları ve günümüzde yazılan nahiv kitapları ile mukayesesini yapmışlardır. İkinci yazımız, fakültemiz öğretim üyelerinden Doç. Dr. M. Rahmi Telkenaroğlu'nun "İctihaddan Taklide Evrilmenin En Ağır Bedeli: Mezhep Taassubu" başlıklı yazısıdır. Telkenaroğlu, bu yazıda ulemanın delillerden hüküm çıkarma gayretinin mezheplerin ortaya çıkmasından sonra yerini bazı pratik kolaylıklar sağlayan taklide bıraktığına dikkat çeker. Makaleye göre, fikhin mezhep üzerinden öğretilmesi mutaassıp mezhep müntesiplerini ortaya çıkararak muhalif mezhep görüşlerine ait kitapların yakılması, mezhebi destekleyecek hadislerin uydurulması, bilim adamlarının sürgünlere maruz bırakılması gibi vakalarla tezahür eden bir mezhep taassubunu doğurmuştur. Üçüncü araştırma yazısı ise dekan yardımcımız Dr. Öğretim Üyesi Abdullah Namlı'ya ait olup "Kur'an'ın Işığında Kader Konusuna Bakış" başlığını taşımaktadır. Yazar burada, kadim bir tartışma konusu olan kader meselesini İslam'ın ana kaynağı olan Kur'an'ı esas almakla birlikte, kelim ekollerinin kendi kaynaklarına da başvurarak ele almıştır. Yazar, bu ekollerin kaderle ilgili Kur'anî nasları nasıl değerlendirdiklerini ve söz konusu meseleyi nasıl anladıklarını incelemiş ve incelediği ayetlerin ışığında cebrî olmayan kader inancının Kur'an'a uygunluk arz ettiği sonucuna ulaşmıştır. Dr. Fevzi Yiğit'in "İbnü'l-Arabî'nin Vahyin Anlaşılmasına Dönük Yaklaşımı" başlığını taşıyan makalesi, araştırma yazılarının dördüncüsüdür. Burada yazar, bilgi felsefesinin temelinde manevi tecrübe ve ilahî öğretim olan İbnü'l-Arabî'ye göre, Allah'ın bağışlayıp öğrettiği ve insanın kendi öğrendiği iki tür bilgi ayrımı temelinde Kur'an'ın anlaşılması için hangi metodun takip edilmesi gerektiğini ortaya koymaya çalışır. Bu metot ise, Allah'ın bağışlayıp öğretmesi sonucu gerçekteşen metnin

sahibinden okunduğu metottur. Beşinci araştırma yazımız Öğr. Gör. Fatıma nsal'ın "Nz-ul-Sıret İlişkisi Bağlamında Tâhâ Sûresi'nin Temel Vurguları" başlıklı makalesidir. Yazı, siyer-i nebi çerçevesinde ayetleri anlama ve yorumlamanın daha sağlıklı olacağı düşüncesini taşıyarak Tâhâ sûresinde yer alan Hz. Msâ rnekleğinin Hz. Peygamber'in hayatında nereye tekabül ettiği sorusunu sormuştur. Yazarın ulaştığı sonuca göre, siyer kaynakları ile tefsir kitaplarında yer alan bilgilerden hareketle Tâhâ sûresinde bütün detaylarıyla Hz. Msâ'nın hayat hikâyesi resmediliyor görünse de aslında sunulmak istenen büyük fotoğraf Hz. Peygamber'in Mekke'de yaşadıklarıyla Hz. Msâ'nın yaşadıkları arasındaki benzerliktir.

Bu ilk sayımızdaki yazıların, İslam ilimleri araştırmacıları başta olmak üzere tüm okuyucular tarafından ilgiyle okunacağını umuyoruz. Tüm yazarlarımıza, emeklerinden ve dergimizi tercih ederek verdikleri destekten dolayı teşekkür ediyoruz. Ayrıca, derginin bu aşamaya gelmesinde önemli katkıları olan editör yardımcılara ve yayın kurulu üyelerine teşekkürlerimizi arz ediyoruz. Özellikle, fakültemiz tarafından akademik bir dergi çıkarılması isteğini ifade etmesinden itibaren, her aşamada bizlere verdiği desteğinden ötürü dekanımız Prof. Dr. Zülfikar Durmuş hocamıza teşekkür ediyoruz.

Gayret bizden, başarı Allah'tandır!

Arş. Gör. Abdussamet ÖZKAN

Editör

